

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Затверджено:

Рішення Вченої ради

Потокол № 3 від 27.11.2019 р.

Введено в дію:

Наказ від 27.11.2019 р. № 248/б.і

Ректор університету

Ю.Є. Кирилов

Положення

**про вибіркові дисципліни
у Державному вищому навчальному закладі
«Херсонський державний аграрний університет»**

Херсон – 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вільного вибору для освітнього рівня першого бакалаврського і другого магістерського.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів вищої освіти на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньою програмою, робочим планом підготовки бакалаврів та магістрів, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Для конкретизації планування та організації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркових дисциплін.

1.4. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять обов'язкові дисципліни, дисципліни за вибором закладу вищої освіти, що є обов'язковими для вивчення здобувачами вищої освіти даної спеціальності, та дисципліни вільного вибору, які здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або **вибіркові навчальні дисципліни** - це дисципліни, які вводяться закладом вищої освіти, а також кафедрами університету з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці та ефективного використання можливостей університету, врахування регіональних потреб тощо.

1.6. Під час формування індивідуального навчального плану здобувачі вищої освіти обирають дисципліни вільного вибору.

1.7. Зміст освітньої програми з будь-якої спеціальності визначається компетентостями стандарту вищої освіти та освітньо-професійною програмою.

1.8. Вибіркові дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій в межах базової спеціальності з метою формування компетенції здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.9. Реалізація вільного вибору здобувачів вищої освіти передбачає два варіанти:

- *вибір дисциплін за блоками*. Здобувачі вищої освіти мають право обрати блок навчальних дисциплін, який повинен охоплювати дисципліни, які будуть викладатись з наступного після вибору семестру.

- *вибір окремих дисциплін з переліку* (вступає з 01 вересня 2020 року.)

1.10. Завідувачі відповідних кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, забезпечують підготовку навчальних програм та робочих навчальних програм з дисциплін, методичних матеріалів, необхідних для вивчення вибірових дисциплін.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. У ДВНЗ «ХДАУ» визначено наступні загальні підходи до формування вибіркової частини /компоненти освітніх програм.

2.2. Обсяг дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти повинен складати не менше 25% від загального обсягу.

2.3. Обрання вибірових дисциплін починається в такі терміни:

- для освітнього рівня «бакалавр» - з другого семестру 1 року навчання
- для освітнього рівня «магістр» - з першого навчального року

2.4. Якщо здобувач вищої освіти починає заняття на певному рівні вищої освіти з 1 вересня, то він може брати участь у виборі навчальних дисциплін із дисциплін вільного вибору.

2.5. Перелік дисциплін вільного вибору на наступний навчальний рік може змінюватись.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання вибірових дисциплін можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

3.1.1. Для розробки та оновлення на наступний навчальний рік переліку вибірових дисциплін до 01 жовтня поточного навчального року на факультетах створюються робочі групи (за головуванням деканів).

3.1.2. Робочі групи аналізують забезпечення кафедр щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

3.1.3. На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 15 листопада формують перелік вибірових дисциплін та подають їх для розгляду на засіданні науково-методичної комісії факультету, вченої ради

факультету, Науково-методичної ради Університету та після схвалення – на затвердження Вченою радою Університету.

3.1.4. Затверджені в установленому порядку вибірккові дисципліни формують окремо для кожного рівня вищої освіти, рекомендованих для вивчення в наступному році, і розміщують його для ознайомлення здобувачів вищої освіти на офіційному сайті університету.

3.1.5. На сайті університету зазначено короткий опис змісту дисципліни, цільове призначення (спеціальність) та кафедра, що викладатиме дисципліну.

3.2. Перелік вибірккових дисциплін розробляється кожною кафедрою окремо для кожного рівня вищої освіти розглядається науково-методичною комісією факультету, затверджується Вченою радою факультету до 01 грудня поточного навчального року і оприлюднюється на офіційному сайті університету.

3.3. Переліки вибірккових дисциплін для певної спеціальності певного рівня вищої освіти повинні узгоджуватися з освітніми програмами (освітньо-професійними й освітньо-науковими) та навчальними планами.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

4.1. Кафедри, які забезпечують викладання вибірккових дисципліни, до **01 лютого** кожного навчального року подають до деканатів список дисциплін, які пропонуються для вибору здобувачам вищої освіти на наступний навчальний рік, робочі навчальні програми і короткі анотації цих дисциплін.

4.2. Вчена рада факультету затверджує блок/перелік дисциплін вільного вибору здобувачів за всіма рівнями вищої освіти після погодження з навчально-методичним відділом ДВНЗ «ХДАУ».

4.3. Деканати спільно з кафедрами до **01 березня** ознайомлюють здобувачів вищої освіти із затвердженням Вченою радою

університету/факультету переліком вибірових дисциплін та інформують здобувачів вищої освіти про особливості формування груп для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік.

4.4. Вибір дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється шляхом подачі письмової заяви (додаток 1) на ім'я декана факультету.

4.5. Заява зберігається в деканаті протягом усього терміну навчання здобувача вищої освіти.

4.6. На підставі поданих заяв **до 01 квітня** декан факультету формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає до навчально-методичного відділу ДВНЗ «ХДАУ» (розпорядження).

4.7. Якщо для вивчення окремої вибірової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість здобувачів вищої освіти, то деканат доводить до відома здобувачів вищої освіти певний блок/перелік дисциплін, які не будуть вивчатись. Після цього здобувач вищої освіти протягом тижня повинен обрати інший блок/перелік дисциплін, з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня група здобувачів вищої освіти.

4.8. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибіровими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

4.9. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які деканат вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

4.10. Здобувач вищої освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від вибраного і затвердженого Вченою радою університету/факультету блоку/переліку дисциплін. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач вищої освіти може бути відрахований з університету.

4.11. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів ступеня бакалавра і магістра.

4.12. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибірових дисциплін, інформація про вибірові дисципліни вноситься до індивідуального плану здобувача вищої освіти. З даного моменту вибірова дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

5. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

5.1. Вчена рада університету/факультету може дозволити здобувачам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті (до 20 кредитів).

5.2. Вчена рада факультету може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення здобувача вищої освіти.

5.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін за рішенням Вченої ради факультету.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Дане Положення набуває чинності з моменту прийняття.

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

ЗРАЗОК

заяви здобувача вищої освіти на включення до індивідуального плану
дисциплін вільного вибору

Декану факультету _____

здобувача вищої освіти _____ курсу
спеціальності _____

(П.І.Б.)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20__/20__
навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

(дата)

(підпис)